

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee
alex.luik@justdigi.ee

Teie 27.03.2026 nr 8-1/2446-1

Meie 14.04.2026 nr 4/76

Arvamuse avaldamine erakopeerimise tasu määruse muutmise määruse eelnõu kohta

Lugupeetud Liisa-Ly Pakosta!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Kaupmeeste Liit ning Eesti E-kaubanduse Liit tänavad Justiits- ja Digiministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust Vabariigi Valitsuse 17. jaanuari 2006. a määruse nr 14 „Audiovisuaalse teose ja teose helisalvestise isiklikeks vajadusteks kasutamise kompenseerimiseks tasu maksmise kord, salvestusseadmete ja -kandjate loetelu ja nendelt kogutava tasu määrad ning kultuuri- ja teadusprojektide finantseerimiseks toetuse taotlemise kord“ muutmise määruse eelnõu kohta, millega tõstetakse nutitelefonide, arvutite, väliste kõvaketaste ja salvestusfunktsiooniga telerite pealt makstavat erakopeerimise tasu.

Oleme vastu eelnõuga plaanitavatele muudatustele, sest erakopeerimise tasumäärade tõstmine on vastuolus erakopeerimise tarbimisharjumustega ning suurendab ebaausat konkurentsi. Tasumäärade tõstmise asemel tuleb keskenduda sellele, kuidas kehtivate tasumäärade piires koguda kokku praegusest suuremas mahus erakopeerimise tasu.

Järgnevalt selgitame oma seisukohta lähemalt.

1. Erakopeerimise tasumäärade tõstmine on põhjendamatu

Eelnõu kohaselt suureneb nutitelefonide erakopeerimise tasumäär praeguselt 3,5 eurolt 6 euroni. Arvutite, väliste kõvaketaste ja salvestusfunktsiooniga telerite pealt makstavat tasu tõstetakse eelnõuga 0,5 euro võrra. Seletuskirjas põhjendatakse tasumäärade tõusu eelkõige tarbijakäitumise küsitluse tulemustega ning elukalliduse tõusuga.

Meie hinnangul on tasumäärade tõstmine põhjendamatu järgmistel põhjustel:

- 1) Tasumäärade tõus ei ole kooskõlas tarbijakäitumise küsitluse tulemustega. Kui 2017. aasta küsitluse tulemuste kohaselt ei olnud 59% vastanutest teinud viimase 12 kuu jooksul muusikast koopiaid, siis 2025. aasta küsitluse kohaselt oli see näitaja tõusnud 77%-ni. Lisaks on sel ajaperioodil suurenenud 4%-lt 6%-ni ka nende inimeste osakaal, kes on muusikat alla laadinud tasulise võrguteenusena, mis ei ole erakopeerimise erandiga hõlmatud. 2025. aasta küsitluse tulemuste

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA

TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REGISTRIKOD 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub üle 3500 ettevõtte, kellest enamik on väikese- ja keskmise suurusega. Kõja liikmed annavad üle 40 protsendi Eesti ettevõtete käibest, ligi 40 protsendi puhaskasumist ja tasuvad üle 40 protsendi riiklikest maksudest. Koda esindab ja kaitseb kõigi ettevõtjate ühishuve ning on mitteriiklik ja apoliitiline organisatsioon.

kohaselt on muusikast tasuta võrguteenuste koopiaid teinud 16%, aga on ebaselge, kui palju neist on online allalaadimisi (on erakopeerimise objektiks) ja palju offline allalaadimisi (ei ole erakopeerimise objektiks).

Audiovisuaalse sisu osas on võrreldes 2017. aastaga suurenenud 67%-lt 84%-ni nende inimeste osakaal, kes ei ole viimase 12 kuu jooksul koopiaid teinud. Lisaks on 3% alla laadinud audiovisuaalseid teoseid tasulise võrguteenusena, mida ei hüvitata erakopeerimise tasuga. 2025. aasta küsitluse tulemuste kohaselt on audiovisuaalsetest teostest tasuta võrguteenuste koopiaid teinud 12%, aga on ebaselge, kui palju neist on online allalaadimisi (on erakopeerimise objektiks) ja palju offline allalaadimisi (ei ole erakopeerimise objektiks).

Seega näitavad küsitluse tulemused selgelt, et tarbijate käitumine on muutunud ja aasta-aastalt tehakse üha vähem koopiaid muusikast ja audiovisuaalsetest teostest. Sellest tulenevalt ei ole ka põhjendatud tõsta erakopeerimise tasumäärasid.

- 2) Lisaks tuleb arvestada, et voogedastusteenuste kasutamine on võrreldes 2017. aastaga oluliselt kasvanud. Seletuskirja (lk 11) kohaselt on tasuliste voogedastusteenuste kasutus kasvanud nii muusika kui ka audiovisuaalse sisu puhul 7%-lt 32%-ni. Samas ei kuulu selline kasutus erakopeerimise erandi alla ning selle eest ei maksta erakopeerimise tasu. See näitab, et erakopeerimise tasu aluseks olev tegevus on vähenemas, mitte suurenemas, mistõttu ei ole tasumäärade tõstmine põhjendatud. Seejuures tuleb arvestada, et voogedastusteenuste kasutamise eest maksavad tarbijad juba tasu, millest laekub tulu õiguste omajatele.
- 3) Meie hinnangul ei ole tasumäärade tõstmisel põhjendatud automaatselt lähtuda tarbijahinnaindeksi muutusest. Hinnata tuleb, kas ja kui palju on alates viimasest tasumäärade tõstmisest tõusnud õiguste omajate sissetulekud.
- 4) Lisaks ei ole ka muud seletuskirjas toodud põhjendused väga veenvad.
  - Näiteks on seletuskirjas (lk 10) põhjendatud nutitelefonide tasumäärade tõstmist sellega, et nutitelefone kasutatakse just kontsertidel toimuva jäädvustamiseks, kui lindistatakse kontserdil kõlanud teose helisalvestisi ja audiovisuaalseid teoseid. Seletuskirjas leitakse, et kuna õiguste omajatele võib nimetatud tegevusest tekkida saamata jäänud tulu, arvestatakse selle asjaoluga nutitelefoni tasumäära kujundamisel. Rõhutame, et paljud üritused lubavad ja isegi soodustavad teadlikult nutiseadmete kasutamist salvestamiseks isiklikul eesmärgil, kuna see aitab suurendada nähtavust. Seega ei ole see mõjuv põhjus tasude tõstmiseks.
  - Salvestusfunktsiooniga telerite osas toome välja, et need ei luba salvestada kõigist allikatest. Näiteks saab salvestada vaid antenni ja kaabelsisendist tulevat signaali ja salvestust ei ole võimalik taasesitada teistes seadmetes. Striimingteenuste (Telia, Elisa, Go3 jne) kaudu levivat sisu ei ole samuti tehniliselt võimalik telerite vastava funktsiooni abil salvestada. Lisaks puudub teleritel sellise sisu jaoks piisav mälu maht. Isegi

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

kui salvestamist kasutatakse, on selleks vaja välist mälu pulka või kõvaketast, millelt on erakopeerimise tasu juba tasutud. Juhime tähelepanu ka sellele, et suuremad tootjad on hakanud salvestusfunktsiooni oma teleritest eemaldama ning seega võib eeldada, et peagi kaob üldse mõjuv põhjus teleritelt koguda erakopeerimise tasu.

2. Tasumäärade tõstmise asemel tuleb tõhustada järelevalvet

Erakopeerimise tasumäärade tõstmise üks oluline eeldus on see, et tasu maksmise üle toimub tõhus kontroll ning kõik või vähemalt väga suur osa isikutest, kes peavad tasu maksma, seda ka teevad. Samuti peab tasu kogumine olema läbipaistev.

Praegune tasu kogumise süsteem ei vasta nendele kriteeriumitele. Näiteks puudub selgus, kes ja kui palju maksab aastas erakopeerimise tasu. Tasu maksvad ettevõtjad on väljendanud muret, et praegu ei ole järelevalve tasu maksmise üle piisavalt tõhus ning seetõttu ei pruugi paljud isikud täita tasu maksmise kohustust. Eelkõige tekitab küsimusi see, kas ja kui palju maksavad erakopeerimise tasu välisriikides asuvad e-poed.

Seletuskirjas ei ole analüüsitud, kui suures ulatuses jääb erakopeerimise tasu tegelikult kogumata. Ilma selle teabeta ei ole võimalik hinnata, kas probleem seisneb tasumäärade suuruses või nende kogumise efektiivsuses. Seega teeme ettepaneku täiendada selles osas seletuskirja. Enne tasumäärade tõstmist tuleb esmalt tagada olemasoleva süsteemi tõhus toimimine.

Lisaks võiks tasu koguja avaldada isikute nimekirja, kes maksavad erakopeerimise tasu, jättes konkreetseid tasu summad avalikustamata. See suurendaks tasu kogumise süsteemi läbipaistvust ning tugevdaks ühiskondlikku järelevalvet erakopeerimise tasu maksekuulekuse üle. Samas peab tasu kogujal ja ka ministeeriumil olema põhjalikum ülevaade erakopeerimise tasu maksmise kohustuse täitmisest.

Leiame, et tasumäärade tõstmise asemel tuleb keskenduda sellele, kuidas kehtivate tasumäärade piires koguda kokku erakopeerimise tasu võimalikult suures ulatuses. See aitab samuti suurendada õiguste omajatele makstavat hüvitist.

3. Tasumäärade tõstmine suurendab ebaausat konkurentsi

Kuna turul on juba praegu tihe konkurents, siis halvendavad tasumäärade tõusud just Eestis tegutsevate ettevõtjate konkurentsivõimet. Eelnõu annab olulise eelise nendele, kes tasu ei maksa. Näiteks eelnõu jõustudes saab ebaaus ettevõtja ca 7,5-eurose eelise, kui ta jätab nutitelefone pealt maksmata erakopeerimise tasu koos käibemaksuga. Eelkõige saavad konkurentsi eelise veebipoed, mis asuvad väljaspool Eestit. Lisaks on risk, et suureneb motivatsioon tasu mitte maksta või maksta tegelikust väiksemas ulatuses.

Seletuskirjas on hinnatud, et tasu tõstmise mõju ettevõtjatele on väike, kuna tasu kandub edasi tarbijale. Selline käsitlus ei arvesta tegelikku turuolukorda, kus ettevõtjad konkureerivad hinnatasemega nii Eesti-siseselt kui ka piiriülevalt. Isegi väike hinnavahe

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

võib mõjutada tarbijate ostuotsuseid ning seeläbi halvendada Eesti ettevõtjate konkurentsivõimet. Palume selles osas täiendada mõjuanalüüsi.

4. Erakopeerimise tasu tagastamise süsteemi tuleb muuta

Autoriõiguse seaduse § 27 lg 5 p 2 ja 3 kohaselt on salvestusseadmete ja -kandjate eksportijatel ning muudel juriidilistel isikutel, kes on toote hinna osana maksnud erakopeerimise tasu, õigus tasu tagasi nõuda. Autoriõiguse seaduse § 27 lg 6 kohaselt peab tasu tagasi nõudmiseks esitama kirjaliku taotluse tasu kogujale.

Sellisel viisil tasu tagasi nõudmine on ebamõistlikult suure halduskoormusega ning seetõttu ei kasutata meile teadaolevalt praktikas seda erandit väga tihti. Palume ministeeriumilt teavet selle kohta, kui suures ulatuses on aastatel 2021-2025 juriidilised isikud tasu kogujalt nõudnud tagasi erakopeerimise tasu.

Oleme varasemalt teinud ja teeme uuesti ettepaneku otsida lahendusi, kuidas vähendada ettevõtjate halduskoormust seoses erakopeerimise tasu tagasi nõudmisega. Ühe lahendusena pakume välja idee lisada seadusesse põhimõtte, et salvestusseadmete ja -kandjate eksportijad ning muud juriidilised isikud, kes kasutavad salvestusseadmeid ja -kandjaid ärilisel eesmärgil, on vabastatud erakopeerimise tasu maksmisest.

Loodame, et peate võimalikuks meie kommentaare ja ettepanekuid arvesse võtta.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Marko Udras

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja poliitikakujundamise ja õigusosakonna juhataja

Nele Peil

Eesti Kaupmeeste Liidu tegevjuht

Tõnu Väärt

Eesti E-kaubanduse Liidu tegevjuht